

Kapitola 3

CHARAKTERISTIKA

ŠVP

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

☞ Zaměření školy

Základní filozofie programu

Školní vzdělávací program ŠANce (Španělština – Angličtina – Němčina) naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Program je zaměřen především na posilování jazykových a komunikačních dovedností v oblasti cizích jazyků a vzdělávání mimořádně nadaných žáků na 1. stupni ZŠ.

Školní vzdělávací program ŠANce vychází v souladu s RVP ZV z poznatků že

- v základním vzdělávání si mají žáci osvojit základní poznatky o životě kolem sebe, cílem však není encyklopedický souhrn poznatků, ale propojení získaných vědomostí a dovedností.
- k učení lze žáky motivovat osobním příkladem a učinit výuku zajímavou a přiměřenou jejich věku
- k výuce je možno využívat celoškolských i třídních projektů
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, toho lze dosáhnou tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat, projektovat
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (přípravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka
- pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládnání učiva

Naše škola je tvořivá, snaží se nepředkládat žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Snaží se nezaměstnávat jednostranně rozum a paměť žáků, ale působit také na jejich city a vůli. Snažíme se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrolě, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Profilace a zaměření školy

Vzhledem k dlouholetým zkušenostem s rozšířenou výukou jazyků je naším cílem vzdělávání vést žáky aktivnímu užívání cizích jazyků. Těmito jazyky je angličtina, jako první cizí jazyk, němčina, španělština a francouzština jako další cizí jazyk a ruština, která je vyučována v zájmovém útvaru. Zaměření školního vzdělávacího programu podporuje u žáků posilování a upevňování klíčových kompetencí, snaží se podporovat komunikační dovednosti v mateřském jazyce i cizích jazycích, vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání v běžném životě.

Pracujeme s širokým spektrem žáků, které nevydělujeme z běžných tříd. Jsme přesvědčeni o významu vrstevnické skupiny pro běžnou populaci i pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami – žáky mimořádně nadané, žáky se specifickými poruchami učení. Jejich specifické potřeby se snažíme naplňovat spoluprací se speciálními pedagogy a asistenty pedagoga ve výuce.

☞ Výchovné a vzdělávací strategie školy

směřující k posilování a upevňování klíčových kompetencí obsažených v RVP ZV

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- zapojujeme žáky do projektů (Charita, Adopce na dálku, spolupráce se zahraničními lektory)
- zapojujeme veřejnost do života školy (finanční pomoc, prezentace)
- žáci se spolupodílejí na vytváření pravidel (Žákovské diskusní forum...)
- umožňujeme všem žákům uplatnit se adekvátně podle svých individuálních schopností (využíváme pomoci asistentů pedagoga)
- průběžně žáky hodnotíme a pozitivně motivujeme (vlastnoručně dětmi vytvořené Pochvalné listy ...)
- prezentujeme výsledky prací žáků (výstavy, web., symposia, soutěže, olympiády, Den otevřených dveří...)
- umožňujeme žákům přístup k různým zdrojům informací (Městská knihovna, školní knihovna, internet ve třídách, odborné pracovny...)
- každého žáka prezentuje osobní portfolio
- žáci se účastní v programech pro rodiče (Čtení nejen pro maminky, Expedice, výtvarné dílny, keramické soutěže, Dvorní slavnosti, Vánoce, Noc s duchy...)
- nabízíme žákům kvalitní volnočasové aktivity s přihlédnutím na osobní rozvoj dítěte, integrujeme žáky s postižením i žáky mimořádně nadané...)
- vytváříme útulné, podnětné a přátelské prostředí (práce žáků s ohledem na aktuální život školy...)

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- poskytujeme přístup k internetu
- umožňujeme žákům navštěvovat školní knihovnu
- umožňujeme žákům doplňovat informace při návštěvách Městské knihovny, muzeí a galerií

- učíme žáky rozpoznat a pojmenovat problém a následně ho řešit
- motivujeme žáky
  - aby hledali řešení, a formou diskuze je učíme formulovat svůj názor, zaměřit se na podstatu věci a specifikovat závažnost problému
  - aby využívali informačních zdrojů ke kritickému třídění informací, ke shrnutí a vyvození obecných závěrů a k umění příměrem analyzovat informační zdroje a jejich obsah
  - aby své problémy řešili i úzkou spoluprací s lektory etické výchovy, dramatizací pohádek a scének, komplexní analýzou textu

KOMPETENCE K UČENÍ

- používáme při práci různé metody učení (projekty, skupinová práce, pokusy)
- učíme žáky pracovat s různými informačními zdroji (internet, encyklopedie, slovníky)
- vypracováváme individuální plány, dle kterých individuálně postupuje při vzdělávání žáků nadaných, integrovaných a žáků se specifickými poruchami učení
- vedeme žáky propojování získaných poznatků na základě názornosti a problémových úloh (laboratorní práce, úlohy z praxe, modely)
- snažíme se kladně motivovat žáky k zájmu o daný předmět střídáním různých metod práce a organizace práce
- používáme odbornou terminologii přiměřenou věku žáků a osvětluje ji žákům na konkrétních příkladech a aktivně ji dále používá
- stanovíme jasná kritéria hodnocení a na jejich základě vede žáky k sebehodnocení svého výkonu i výkonů ostatních žáků, učí se o problému diskutovat

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- informujeme žáky prostřednictvím webových stránek školy
- informujeme rodiče o vývoji žáka prostřednictvím portfolia
- umožňujeme svým žákům prezentovat své názory prostřednictvím ŽDF
- vytváříme podmínky a podporuje žáky v účasti na soutěžích, besedách a přednáškách pořádaných školou
- dáváme žákům příležitost dorozumět se v cizích jazycích (Aj, Šj, Nj, Fj) při zahraničních studijních zájezdech a konverzaci s rodilými mluvčími.
- žáci dostávají příležitost vystupovat s prezentací svých prací, názorů a dovedností nejen před spolužáky, ale i na veřejnosti a svoje stanoviska hájit. Učitel podporuje u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta (Anglické divadlo, Etická výchova, Cukrátka, Expedice, Dvorní slavnosti, Vánoční trhy, Čtení nejen pro maminky...)
- prezentujeme svou práci – Kouzelná škola – spolupráce s MŠ, Den otevřených dveří, spolupráce s rodiči
- podporujeme mezipředmětové vztahy formou školních projektů.
- umožňujeme žákům využívat komunikační technologie.
- do hodin jazyků zařazujeme úlohy, kdy žáci pracují s knihami, časopisy, internetem, zadává referáty
- žáci se zúčastňují studijních zahraničních pobytů i práce na mezinárodních i školních projektech

- navozujeme různé společenské situace, které žáci řeší na základě svých komunikačních znalostí jazyka, jednotlivě, ve dvojicích i ve skupinách
- vybízíme žáky k ověřování faktů a informací ve více zdrojích (internet, denní tisk, knihy...)
- vybízíme žáky k vlastní tvořivosti a nápadům, při kterých se projeví jejich schopnost komunikovat v rodném i cizím jazyce. Žáci referují o událostech, přečtených knihách, o sportovních výkonech apod.
- podporujeme u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta, motivuje žáky pro sebezdokonalování, ale také využívání individuálních schopností, znalostí, fantazie, umění improvizovat, reagovat v neočekávaných situacích, vyjádřit svůj názor a to simulováním různých situací.
- učíme žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěné, elektronické). Žáci se učí je správně citovat a kriticky hodnotit. Učitel připravuje pro žáky tematicky zaměřené exkurze, žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi. (Návštěva DROP IN, nápravné zařízení, elektrárna apod.)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- výuku doplňujeme o odborné exkurze, návštěvy kulturních akcí apod.
- v průběhu výuky seznamujeme žáky s různými technologiemi – ICT, keramická a řezbářská dílna,...
- umožňujeme žákům zapojení do reálného provozu školy a města – zapojujeme je do sběrových a charitativních akcí, podílejí se na úpravě vnitřního i vnějšího prostředí školy
- vedeme žáky k všestrannému uměleckému vyjadřování – organizujeme Dvorní slavnosti, pracujeme v keramické dílně, pořádáme Expedice,...
- formou projektů seznamujeme žáky se základy podnikání a možnostmi budoucího profesního uplatnění
- nabízíme pestrou skladbu volnočasových aktivit s částí zaměřenou na posílení pracovních činností
- připravujeme žáky na možnost změny profesionální orientace, především propojováním relevantních vzdělávacích obsahů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

naším cílem je naplnění základních hodnot „**Respekt – tolerance – pravidla – tradice**“

- tvoříme, představujeme projekty a vystoupení napříč všemi věkovými skupinami, tj. mladší děti spolupracují se staršími
- umožňujeme zapojení všech, i těch méně nadaných žáků do projektů a činností, čímž výrazně posilujeme zdravé sebevědomí všech
- integrujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – nadané děti
- integrujeme žáky s poruchami učení, mentálně postižené, tělesně postižené
- vedeme tým dětí ke vzájemné pomoci, respektu a toleranci
- seznamujeme žáky s různými kulturami, náboženstvími, rasami a orientacemi
- pořádáme setkání s rozličně myslícími a orientovanými lidmi
- vedeme děti k úctě práce druhých – pořádáme a navštěvujeme výstavy, trhy, koncerty, dílny, výlety
- pomocí různých zdrojů – informačních seznamujeme žáky s odpovídajícími normami a regulacemi

- přehráváme s dětmi případné modelové situace, tyto situace poté rozebíráme a analyzujeme a určíme správné řešení
- preferujeme heslo „zdraví a život nade vše“ – formou diskuze, besedy informujeme žáky o fatální škodlivosti všech druhů návykových látek, sebepoškozování, týrání ostatních jedinců i zvířat, vedeme žáky k pomoci ostatním
- vedeme k pohybové aktivitě i mimo školu – sportovní odpoledne, soutěže...
- ukazujeme vhodné postoje k životnímu prostředí – třídíme odpad, sbíráme papír, školíme v přírodě...
- osobním příkladem upevňujeme v dětech estetické cítění a zdravý životní styl

☞ Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pracujeme s širokým spektrem žáků, které nevydělujeme z běžných tříd. Jsme přesvědčeni o významu vrstevnické skupiny pro běžnou populaci i pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – žáky mimořádně nadané, žáky se specifickými poruchami učení i mentálním handicapem. Jejich specifické potřeby se snažíme naplňovat spoluprací se speciálními pedagogy a asistenty pedagoga ve výuce.

Při depistáži a diagnostice žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 1, 2, 4, a pracovníky dalších poradenských zařízení – např. IPPP, Centrum nadání, SPC Vertikála.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Žáci jsou vzděláváni v rámci běžných tříd, podle hloubky poruchy je jejich vzdělávání upravováno individuálním vzdělávacím plánem, jehož tvorby se účastní jednotliví vyučující, třídní učitel, výchovná poradkyně a pracovník školského poradenského zařízení. Garantem výuky těchto žáků je vždy třídní učitel. V případě doporučení poradenského zařízení se škola snaží zajistit asistenty pedagoga do tříd, v nichž jsou žáci integrováni. Asistent pedagoga pak spolupracuje s třídním učitelem, vyučujícími jednotlivých předmětů a účastní se tvorby individuálního vzdělávacího programu žáka.

Při hodnocení těchto dětí přihlížíme k míře poruchy a tomu přizpůsobujeme i kritéria a způsoby hodnocení.

Vzdělávání žáků s mentálním postižením

Vzhledem k možnostem školy jsme schopni vzdělávat žáky s lehkým a středním mentálním postižením. Jejich přijímání k základnímu vzdělávání je individuální a vždy je posuzován přínos integrace pro handicapované žáky i třídní kolektiv. Vzdělávání těchto žáků je upravováno individuálním vzdělávacím plánem, jehož tvorby se účastní jednotliví vyučující, třídní učitel, výchovná poradkyně a pracovník školského poradenského zařízení. Obsah vzdělávání žáků je přizpůsoben jejich možnostem a schopnostem a řídí se RVP ZV, jeho přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením či RVP pro speciální vzdělávání, popřípadě dalšími stále platnými vzdělávacími programy. Garantem výuky těchto žáků je vždy třídní učitel, který úzce spolupracuje s odborníkem z poradenského zařízení, nejčastěji SPC.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných probíhá ve třídách 1. stupně, žáci pracují v rámci pilotního programu, jehož tvůrcem je naše základní škola. Projekt funguje od začátku školního roku 2006/2007.

Základní škola nám. Curieových je školou multikulturní, prolínají se v ní různé skupiny žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, které se snažíme uspokojit. Jednou z těchto skupin jsou i mimořádně nadaní žáci, jejichž vzdělávání se dlouhodobě věnujeme.

Naším cílem je vychovat schopné, sebevědomé a sociálně zdatné mladé jedince, proto ve výchově a vzdělávání mimořádně nadaných žáků kombinujeme jejich integraci se segregací. Nadaní žáci jsou na prvním stupni integrováni do kmenových tříd a na určité předměty jsou segregováni do skupinky napříč ročníkem, podobně jako je tomu u jazykových skupin. Do této skupiny jsou zařazováni na základě schválené žádosti zákonných zástupců žáka a odborného posudku odpovídajícího školského poradenského zařízení.

Cílem takto koncipované výuky mimořádně nadaných žáků je poskytnout jim dostatečné možnosti k jejich rozvoji. Při splnění základních požadavků na obsah učiva je dětem umožněno pracovat na nadstandardních úkolech, věnovat se zajímavým projektům, poznávat týmovou práci, najít si nové cesty svého vývoje.

☞ Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

PT	TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
OSV	OSV 1 Osobnostní rozvoj	OSV 1.1 Rozvoj schopností poznávání	Čj	Čj	Čj	Čj		Čj, Š, M, F, Př, Z, Hv, Vv	Š, M, F, Z, Vv	Š, M, F, Ch, Př, Z, Vv	N, Š, M, F, Ch, Z, Pv
		OSV 1.2 Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv		Ov, Vv, Zv	Ov, Vv, Zv, Pv	Ov, Vv, Pv
		OSV 1.3 Seberegulace a sebeorganizace	NS, Tv	NS, Tv	NS, Tv	Tv	Tv	Š, Vv	Š, Zv	Š, Ov, Ch, Zv, Pv	Ov, Ch, Zv, Pv
		OSV 1.4 Psychohygiena	Čj, NS	Čj		Čj	Čj			Zv	Zv
		OSV 1.5 Kreativita	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj, A, Hv, Vv	Čj, N, Hv, Vv	Čj, A, Hv, Vv	Čj, N, Hv, Vv
	OSV 2 Sociální rozvoj	OSV 2.1 Poznávání lidí	NS	Čj, NS	Čj, NS	Čj, NS, A	Čj, NS, A		Ov, Zv	Ov	
		OSV 2.2 Mezilidské vztahy	NS, Hv	Čj, NS	Čj, NS	Čj, A, NS	Čj, A, NS	Hv, Tv	Ov, Hv, Zv, Tv	Ov, Hv, Tv	A, Ch, Hv, Tv, Pv
		OSV 2.3 Komunikace	Čj, A	Čj, A, Hv	Čj, A, IT, NS, Hv	Čj, A, Hv	Čj, A, Hv	Čj, A, N, Š, IT, Hv	Čj, A, N, Š, Ov, Z, Zv	Čj, A, Š, Ov, Z, Hv	Čj, A, N, Š, Z, Hv, Vv
		OSV 2.4 Kooperace a kompetice				NS	NS	Čj, Z	Čj, Z	Čj, Ch, Př, Z	Čj, Z, Pv
	OSV 3 Morální rozvoj	OSV 3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		NS	NS	NS	NS	Z	Čj, Vv	Ov, Př, Vv, Zv, Pv	Ch, Př, Zv, Pv
		OSV 3.2 Hodnoty, postoje a praktická etika				NS	NS			Ch, Zv	Čj, Ov, Ch, Př, Zv, Pv

Výchova demokratického občana

PT	TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
VDO	VDO 1 Občanská společnost a škola		NS	IT, NS, Vv		Vv	IT	A	Zv	Zv
	VDO 2 Občan, obč. společnost a stát				NS	NS		Ov, Z	Ov, Z, Zv	D, Ov, Z, Zv
	VDO 3 Formy participace občanů v polit. životě									D, Ov
	VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			IT	NS	NS	D, IT, Hv	Z	Ov, Z	Čj, D, Z

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

PT	TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
GV	GV 1 Evropa a svět nás zajímá	Čj,	Čj	Čj, A, IT	Čj	Čj, NS, Vv	Čj, N, Š, D	Čj, D, Z	Čj, N, D, Z	Čj, N, Š, D, Z
	GV 2 Objevujeme Evropu a svět					NS	IT	A, D, Z	N, M, D, Př, Z	A, N, D, Z
	GV 3 Jsme Evropané	Čj	Hv	Hv	Čj, Hv	Čj, NS, Hv	Čj, D, F, Hv	Čj, D, Ov, F, Z, Hv	Čj, N, D, Ov, F, Z, Hv, Z	Čj, A, D, Ov, F, Z, Hv, Zv

Multikulturní výchova

PT	TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
MkV	MkV 1 Kulturní diferenciacie	Hv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	D	D	D	D
	MkV 2 Lidské vztahy				A	A	D, Ov, Z	D, Ov, Z, Zv	D, Ov, Z	D, Z
	MkV 3 Etnický původ							D, Ov, Z	D, Ov, Z	D, Z
	MkV 4 Multikulturalita	A	A	A, IT			Š, N, IT, D, Z	A, Š, D, Z	Š, N, D, Z	Š, D, Z
	Mkv 5 Princip sociálního smíru a solidarity						Ov			D

Enviromentální výchova

PT	TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
EV	EV 1 Ekosystémy	Vv, Pv	Vv, Pv	IT, Vv, Pv	Vv, Pv	NS, Vv, Pv	D, F, Př, Z	Př, Z	Z	Z
	EV 2 Základní podmínky života						F	F, Z	Ov, F, Ch, Z	F, Ch, Př, Z
	EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vv	NS, Vv	NS, Vv	NS, Vv	M, NS, Vv	D, F, Tv	D, F, Př, Z, Tv	M, D, F, Ch, Př, Z, Zv, Tv, Pv	D, F, Ch, Př, Z, Zv, Tv
	EV 4 Vztah člověka k prostředí		M				F	F, Př, Hv	F, Ch, Hv	D, F, Ch, Př, Hv

Mediální výchova

PT		TO	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
MeV	MeV 1 TO receptivních činností	MeV 1.1 Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení			IT		Čj, NS, Vv	Čj, IT, Z	Čj, Ov, Z, Zv	Čj, Ov, Ch, Z	Čj, N, Ov, Ch, Z	
		MeV 1.2 Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality						Čj	Čj	Čj	Čj, Ov	
		MeV 1.3 Stavba mediálního sdělení						Vv	Čj	Čj	Čj	Čj, Ov
		MeV 1.4 Vnímání autora m. sdělení							Čj	Čj	Čj	Čj, Ov
		MeV 1.5 Fungování a vliv médií ve společnosti							Čj	Čj	Čj	Čj, D, Ov
	MeV 2 TO produktivních činností	MeV 2.1 Tvorba mediálního sdělení							Čj, IT, Z	Čj, Vv, Pv	Čj	Čj
		MeV 2.2 Práce v realizačním týmu							IT	Pv		Vv